

La regenza beneventa l'olimpiada en Grischun

La regenza preschenta il messadi al cussegl grond davart il gieus olimpics 2022 en il Grischun

■ **(cc) La regenza grischuna sustegna ina candidatura per ils gieus olimpics d'enviern l'onn 2022 en il Grischun e deliberescha ina missiva correspundenta per mauns dal cussegl grond.** Ils puncts principals da la missiva èn la dumonda d'in credit d'impegn dad 8 milliuns francs per finanziar la candidatura, la furmazion da reservas en l'autezza da 300 milliuns francs per projects d'investiziun e per custs en connex cun la realisaziun dals gieus sco er la proposta da recumandar al pievel grischun d'approvar l'inoltraziun da la candidatura.

Differentas persunalitads da la politica, da l'economia, da la scienza e dal sport han erui cuminaivlamain sch'ina candidatura per ils gieus olimpics è acceptabla. Sin quai è vegnida fundada l'uniun «XXIV. Gieus olimpics d'enviern Grischun 2022». Questa uniun ha promovì ils ultims mais il project, ha examinà la realisabladad dals gieus ed è arrivada al resultat ch'els sajan da princip realisabels.

Sin basa dals resultats da quests studis ha la regenza da sia vart fatg ina valitaziun dal project. En la realisaziun da gieus olimpics d'enviern, cunzunt dentant gia en la fasa da candidatura, vesa ella schanzas essenzialas per il Grischun: l'augment dal grad d'encunuschienscha, effects positifs en l'industria da turissem, da temp liber e da sport, la realisaziun da numerus projects d'infrastructura ed uschia ina meglieraziun da la capaciad economica, per numnar mo in pèr puncts. Considerond las ristgas vegn la regenza a la conclusiun che las schanzas d'ina candidatura predomineschian. Perquai propoza la regenza en sia missiva al cussegl grond da crear las basas legalas necessarias e da metter a disposiziun ils meds finanzials necessaris per finanziar la candidatura e per realisar ils gieus olimpics.

Muntognas grischunas determineschan il rom dal realisabel

Tranter auter caracterisà dal svilup dals

Cussegljer guvernativ Hansjörg Trachsel è persuadi che gieus olimpics en il Grischun portian impuls economics restants.

FOTO: R. CANAL

gieus olimpics dals ultims onns è ina da las cundiziuns generalas – ch'èn la basa dal project – stada quella ch'ils gieus han lieu en las muntognas. En quest rom determinà da la natira vegnan realisads gieus innovativs e persistents, amez la naiv, en moda autentica e premurusa, respectond l'uman e la natira. Uschia sa posiziunescha la candidatura dal Grischun 2022 sco vaira alternativa a las candidaturas usitadas cun concurrenz

da sport da glatsch en citads e cun disciplinas da sport da naiv en regiuns muntagnardas allontanadas.

In relasch per il Grischun, il territori da muntogna e la giuventetgna

La Svizra sco naziun da sport d'enviern, ma cunzunt er il territori da muntogna ed il turissem en spezial, stattan davant grondas sfidas economicas e socialas. Sa drizzond tenor ils elements centralis «per-

sistenza» ed «innovaziun» duain vegnir discutads ed elavurads en in vast process scenaris pussaivels per dumagnar questas sfidas. Gia durant la candidatura ils onns 2013 fin 2015 duai la realisaziun da projects innovativs e persistents laschar enavos a las generaziuns vegnintas perspectives per manar en las muntognas ina vita autonoma cun in'existenza segira.

Tecnicamain èn ils gieus realisabels

En collavuraziun cun differentas persunas spezializadas ha l'uniun «XXIV. Gieus olimpics d'enviern Grischun 2022» erui la realisabladad tecnica da gieus olimpics d'enviern en il Grischun ed è arrivada al resultat ch'ils gieus sajan da princip realisabels. En la fasa da candidatura vegnan integradas las lavurs preliminaras dals studis da realisabladad, e potenzialis d'optimaziun existents vegnan tratgs a niz en concepts detagliads. Realisabels èn er ils gieus paralimpics che han lieu curt suenter ils gieus olimpics.

Consequenzas finanzialas e finanziariun

Il budget da candidatura da 60 milliuns francs cuntegna tut las expensas ed entradas che resultan durant las fasas da la preparaziun, da l'annunzia e da la candidatura fin a la decisiun da surdada dal comité internaziunal olympic (IOC) il zercladur 2015. Vi da quests custs sto il chantun Grischun sa participar cun ina contribuziun da totalmain 8 milliuns francs, repartì sur ils onns 2013 fin 2015.

Il budget d'organisaziun e da realisaziun cuntegna tut las expensas ed entradas, per las qualas è responsabel il comité d'organisaziun dals gieus olimpics (Cogo). Tar expensas totalas da 2,8 milliardas francs e tar entradas totalas dad 1,5 milliardas francs resulta ina largia da finanziaziun dad 1,3 milliardas francs. En vista a la dimensiun internaziunala dal project duai la confederaziun surpigliar la finanziaziun e la ristga per l'organisaziun e per la realisaziun dals gieus, e quai senza participaziun chantunala u communal, e dar al IOC las garantias correspundentas.

Tenor la decisiun dal cussegl federal dals 5 da settember 2012 vegn la confederaziun a surpigliar in deficit maximal dad 1 milliarda francs. L'uniun «XXIV. Gieus olimpics d'enviern Grischun 2022» sto elavurar vinavant il project resguardond questa cundiziun generala. Ils potenzialis da l'organisaziun e da la realisaziun ch'èn gia vegnids identifitgads, ma er ulteriurs potenzialis ston vegnir tratgs a niz, per ch'il rom dal deficit da maximalmain 1 milliarda francs possa vegnir observà. Per il chantun èsi exclus da surpigliar ina ristga da deficit.

Il budget d'infrastructura e da segirezza importa stgars 1,5 milliardas francs e cuntegna las investiziuns en infrastructuras sco er ils custs operativs che na pon betg vegnir attribuids directamain als gieus olimpics (non-Cogo), en spezial la segirezza. Var dus terzs dal budget èn reservads per las investiziuns en il traffic sin via ed en il traffic da viafier. Per lur finanziaziun duain vegnir applitgadas las clav ch'èn decisivas tenor la legislaziun vertenta.

Niz per l'economia publica

Gia uss, en in stadi tempriv dal process da planisaziun, è vegnida fatga in'emprima valitaziun da las consequenzas economicas pussaivlas per la regiun ch'organisescha ils gieus olimpics e per l'entira Svizra. Da las expensas totalas per la candidatura sco er per la preparaziun e per la realisaziun dals gieus olimpics d'enviern 2022 en il Grischun daschgassan resutar tranter 1,87 e 2,31 milliardas francs en il chantun Grischun. Quai chaschuna – directamain ed indirectamain – ina valorisaziun brutta totala tranter 1,47 ed 1,8 milliardas francs ed in'occupaziun tranter 11 900 e 15 100 equivalents da plazzas a temp cumplain. En la media dals onns 2015 fin 2022 correspunda quai – per il chantun Grischun – ad ina quota annuala dad 1,6% fin 2,0% dal product naziunal brut (PNB) chantunale ed ad ina quota dad 1,5% fin 1,9% da l'occupaziun totala.